

Slovo k povzbuzení na neděli 10. července 2022, na 15. neděli v mezidobí – C
Biblická čtení: Dt 30,10-14; Ž 69; Kol 1,15-20; Lk 10,25-37

Milé sestry, milí bratři,

dovolte dnes tři krátké poznámky k dnešním biblickým čtením.

První bylo ze starozákonní knihy **Deuteronomium**, z Páté knihy Mojžíšovy opakující Zákon obsažený již v Exodu a Levitiku. Nalezení této knihy v jeruzalémském chrámě a její následné předčítání podnítilo velkou náboženskou a lidskou obrodu v Izraeli za vlády krále Joziáše koncem 7. století před Kristem. I proto se Deuteronomium stalo součástí Božího slova.

Základní pointou **dnešního úryvku** z třicáté kapitoly, textu, který je završením celého zopakování Zákona, je Mojžíšovo ujištění, že **Boží přikázání** nejsou něčím, co by člověku mělo být vzdálené. Ale jsou naopak něčím, co každý člověk už **předem** má nějak ve svých **ústech**, i když třeba ještě nevyslovené, a uchovává ve svém **srdci**, i když třeba ještě nereflektované: «Vždyť je ti to slovo velmi blízké, je v tvých ústech a v tvém srdci, takže ho můžeš zachovávat» slyšíme.

Biblická morálka – zejména pak morálka evangelijní ve svém **nejpodstatnějším** apelu k víře, dobru, spravedlnosti, milosrdenství a především k lásce – **není** něčím, co by **nebylo** již někde hluboce **zakořeněno** v lidské přirozenosti. Neklade před člověka nic, co by již nějak nebylo v něm samém. Božím zjevením základní mravní imperativy lidství **připomíná**, **odhaluje** a **umocňuje**. A také pochopitelně **očisťuje** a zasazuje do konkrétního **dobového kontextu**.

Nejde o to nyní nějak otevírat pověstnou „Pandořinu skříňku“ **otázkou**, co vše je na biblické – zejména té starozákonní – konkrétní morálce **podstatné** a trvale **platné** a co jen **marginální** a jen dobově **podmíněné**. Něco takového by určitě přesahovalo formát i možnosti neumělého nedělního zamyšlení. Stačí snad jen poznamenat, že musíme rozlišovat ještě nedokonalou morálku starozákonní a Ježíšovu dokonalou morálku evangelijní.

Ale jde o to si připomenout, že **Boží volání k dobru**, k přilnutí k jeho přikázáním **není** něčím, co by bylo **proti** naší **přirozenosti**. Naopak. Přilnout k Hospodinu, Pánu Ježíšovi a jeho přikázání lásky ve všem se projevujícím je **nejlepším** počinem, který člověk může v životě udělat, který ho ze všeho nejvíce Bohu připodobní, zbožští, učiní člověkem, souzní s jeho bytostným určením a nasměrováním.

Své jednání bychom proto měli stále **konfrontovat s Pánem Bohem**, měli bychom se ho **ptát**, co je dobré a co ne, **toužit** znát Boží přikázání pro danou situaci. Měli bychom Boha **prosit** o sílu k dobru a pevně za všech okolností a ve všech situacích **doufat**, že láska a laskavost mají opravdu smysl...

Ve druhém dnešním čtení máme před sebou jeden z nejvýraznějších novozákonních **hymnů o Pánu Ježíšovi**. Biblické hymny jsou jedním z výmluvných způsobů **vyznání víry**, kým **Kristus** je.

Ten dnešní z Listu Kolosanům je navíc snad **nejkomentovanějším** hymnem z celého Nového zákona ze strany církevních otců. Sehrál svou roli **v dějinách teologie**: Stal se jedním z argumentů kněze Aria, proč být přesvědčen, že Kristus «dříve zrozený než celé tvorstvo» není zrozený z Otce jako Syn, ale je jen stvořený, byť jako první a největší ze všech andělů. Musel se sejít první koncil v Nicei a roku 325 slavnostně **vyznat**, že Kristus je pravým Božím Synem, opravdu **zrozeným** z Otce přede všemi věky, **stejně podstaty** s ním a že **nebyl čas**, kdy by Syn nebyl.

Hymnus tak vyzpívává kosmickou roli Syna, který je alfou i ómegou celého stvořeného bytí, celých dějin. A právě formulace «**prvorozený z celého stvoření**» je i nejhlubším odůvodněním toho, nač nás již upozornilo dnešní čtení první: Protože Kristus, Syn, Slovo je **počátkem, základem a cílem veškerého bytí** vysloveného Otcem, je člověkovu **tíhnutí k Bohu a lásce** již jakoby **zakódováno** v samotném jeho bytí. Proto je překrásným úkolem

člověka **být v lásce, žít lásku a dávat ji dál**, k lásce vše směřovat a láskou vše naplňovat, a tak se snažit s Boží pomocí **přetvářet** i nepatrnou částku světa, do níž je vržen...

V evangelijním úryvku z desáté kapitoly Lukášova sepsání máme před sebou velebné **podobenství O milosrdném Samaritánovi**.

Celá řada jeho **detailů** je vždy hodna naší pozornosti: Nejprve jasné připomenutí, že láska k Bohu a lidem, má-li být skutečná, musí přinášet své **konkrétní ovoce**. Dále že to byli **kněz a levita**, duchovní profesionálové, kteří se, možná dokonce cestou z chrámu, vyhnuli pobitému a okradenému ubožákovi. Že pomohl právě **Samaritán**, judskými židy, zejména pravověrnými farizeji, pohrdaný příslušník severních neortodoxních kmenů. Nejenže on narozdíl od kněze a levity pomohl akutně, vykonal nezbytné, ale navíc **dotáhl svou pomoc** až do konce, postaral se o ubožáka docela a nezištně. A tak dále.

To vše jsou důležité podněty, ale nejdůležitějším poselstvím podobenství, které je odpovědí na otázku znalce Zákona «a kdo je můj bližní?», je spíše **základní změna uvažování**, ke které Pán Ježíš své posluchače – a tedy i nás – **vybízí**:

Není naším úkolem se ptát, **kdo všechno** je ještě náš «bližní», **kam až** musíme ve své dobročinnosti zajít, **co ještě** jsme povinováni učinit, abychom dodrželi Boží přikázání. Nýbrž opačně, **naším úkolem** je nejprve **být «bližním»** svým bratřím a sestrám, být jim **blízko**, když potřebují naší pomoc, **přiblížit** se k nim a jim právě v těchto chvílích, **neminout** je, nejit si po svém, po svých radostech a starostech, **neptat se**, kdo je a kdo není naší pomoci hodný, ale prostě **pomáhat**, nezištně, neskoupě, účinně, z lásky a s láskou. Skoro by se chtělo existencialisticky říci ideálně „jen tak a přirozeně“...

Milé sestry, milí bratři, jsou to možná opět **zcela známé** věci, až banálně znějící úvahy. Ale i ty si snad stojí za to někdy **připomenout**:

Připomeňme, připomínejme si proto skutečnost, že **evangelijní morálka** shrnutá v přikázání lásky k Bohu a lidem by nám neměla být cizí. Naopak, měli bychom ji vnímat jako vyjádření, inspirované vyslovení toho, co je již hluboce zakódováno v naší přirozenosti. Lásku k Bohu a lidem bychom měli vnímat jako to, kvůli čemu jsme zde na světě. To si můžeme odnést z dnešního prvního čtení.

Důvodem toho je, že **skrze Krista a pro Krista**, vtělenou Boží lásku, **vše bylo stvořeno**. I to nám říká dnešní hymnus z Listu Kolosanům.

Kéž bychom se proto snažili být stále **nablízku svým sestrám a bratřím**, abychom svou konkrétní a nezištnou dobrotou naplnili své životní poslání, abychom se na své životní cestě neminuli s úkolem, pro který na zemi kráčíme. Pokud nám to nejde spontánně, **snažme se** o to aktivně vůlí, snahou o lásku. To zase můžeme číst v příkladu milosrdného Samaritána z evangelia.